

Frontkjemperne

Minnebauta en hån mot de etterlatte

Av Leif Schanche, pensjonert
oberst I, Oslo

Professor dr. med. Randolph Alnæs har i Aftenposten 2.11. en artikkel om «Minnebauta over frontkjemperne» som jeg ikke kan la stå uimotsagt.

Det synes som om professoren bevisst prøver å blande kortene. Etter Sovjetunionens angrep på Finland deltok både norske og svenske frivillige i 1939/40 i kampen mot Sovjet. Disse sto under finsk militær ledelse. De fleste av disse nordmenn kom hjem og kjempet mot tyskerne, inntil kampene opphørte i juni 1940.

Frontkjemperne var de som meldte seg for den tyske Wehrmacht og kjempet under tysk kommando, samtidig med at Tyskland var i krig med Norge. Det er disse falne og levende landssvikere som nå skal få sin bauta i Finland.

Professoren skriver bl.a. følgende: «Under det årlige veteranmøtet i Helsingfors blir blant andre svenske frivillige hyldet for sin innsats under

vinterkrigen. Pinlig nok nevnes ikke de norske frivilliges innsats. Veteranmøtet er forøvrig en gripende høytidsstund hvor tidligere krigsdeltagere overleverer de forskjellige regimentsfaner til den yngre garde bestående av offisersaspiranter for ulike krigs- og befalsskoler i Finland. Men bør ikke nordmenn snart bli hyldet på samme måte som svenske og andre frivillige? På Kekkonens tid var dette utenkelig, men det bør ikke være det i dag. Man får håpe at også nordmenn snart blir betraktet som allierte med finnene.»

Tydeligere kan ikke hensikten komme frem. De gamle nazister i Norge skal få en finsk anerkjennelse for sin deltagelse i krigen mot Sovjet 1942 – 1944. Vi må ikke glemme at de finske soldater sloss for sin frihet, mens de norske frontkjemperne sloss for Hitlernazismen og tysk okkupasjon av Norge. Da Finland brøt med tysk militært samarbeide (1944), jaget den finske hær de tyske militære styrker ut. I denne fase av krigen sto de norske frontkjemperne på tysk side. Det er derfor med undring man leser at finnene tillater å reise en bauta over en slik innsats.

Professoren navngir en jagerflyver og et medlem i «Kompani Linge» som støtter reisingen av bautaen. Som medlem av Kompani Linge kan jeg opplyse professoren at det var våre medlemmer som startet den protest som ble reist mot bautaen. Den protesten vil jeg personlig forsterke når jeg ser at initiativtageren til bautaen er en frontkjemper som jeg kjenner.

Han var fenrik og troppssjef i 1940, og under slaget om Gratangen 25. – 26. april 1940 deserterte han til tyskerne. Troppen han var satt til å lede, ble uten varsel overlatt til seg selv, midt i strid. Ca. 100 nordmenn falt eller ble såret i denne blodige kampen. (Kilde: «Gratangen 1940» av Vollan og Berg, side 174).

Senere gikk «initiativtageren» inn i statspolitiet og deltok i arrestasjoner av nordmenn. Blant annet skjød han min ubevæpnede venn i en razzia. Han ble «lappet» sammen og sendt til Tyskland. Etter krigen kom han hjem som et ødelagt menneske.

Etter sin innsats i statspolitiet meldte «initiativtageren» seg til tysk soldattjeneste, og kom levende tilbake. Hadde han falt, ville han ha vært blant dem som skal minnes for sin innsats. Hvis denne bautaen reises, får han og de mange likesinnede det

de ønsker – å bli rehabilitert. Denne frontkjemperens øvrige uhyggelige meritter kan det leses om i Aftenposten av 7. februar 1948.

Av referatet fra rettssaken mot ham fremgår at det alvorligste anklagepunktet var hans deltagelse i eksekusjonen av ni nordmenn på Akershus 9. februar 1945, der han ledet eksekusjonspelotongen under de tre siste henrettelsene.

Det er et godt trekk å glemme alt det onde som vi måtte igjennom, og å tilgi dem som valgte feil side. Vi har imidlertid plikt til å fortelle våre unge hvordan historien virkelig var, og at svik aldri har fortjent å få noe minnesmerke. Bautaen ville bli en hån mot alle etterlatte og pårørende av tusenvis av nordmenn som ble drept av nazister og deres medhjelpere, og ikke minst en hån mot alle dem som med livet som innsats kjempet mot tyskerne for et fritt Norge. Enkelte ønsker kanskje å reise en bauta over seg selv og sitt svik, i det håp at nazismen igjen skal oppstå.

104793

KRONIKK